

Powrót zapomnianych chorób - wina odmów szczepień

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: środa, 22, styczeń 2025 11:05

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 1069

W Polsce liczba uchyień od szczepień obowiązkowych wzrosła w ciągu ostatnich pięciu lat niemal dwukrotnie – z 48,6 tys. w 2019 roku do 87,3 tys. w 2023 roku. Dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH-PIB wskazują, że spadający poziom wyszczepienia powoduje powrót zapomnianych chorób, takich jak odra czy krztusiec. Coraz więcej przypadków zachorowań oraz obecność wirusa polio w próbce ścieków w Warszawie budzi niepokój wśród ekspertów zdrowia publicznego.

Alarmujące dane o szczepieniach

W Polsce obowiązek szczepień ochronnych dotyczy ok. 7,5 mln dzieci i młodzieży. Aby osiągnąć odporność populacyjną, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) rekomenduje wyszczepienie na poziomie 90–95 proc. populacji. Tymczasem w 2023 roku poziom zaszczepienia dzieci w trzecim roku życia w Polsce wynosił zaledwie 86 proc. W przypadku szczepionki MMR (odra, świnka, różyczka), wymagającej 95 proc. wyszczepienia dla odporności populacyjnej, poziom zaszczepienia w 2022 roku wynosił jedynie 90,8 proc. (pierwsza dawka) i 86,2 proc. (druga dawka).

Spadająca liczba zaszczepionych dzieci już dziś skutkuje powrotem chorób zakaźnych. Liczba przypadków krztuśca wzrosła w 2024 roku do ponad 32,4 tys., czyli niemal 30-krotnie w porównaniu z rokiem poprzednim (922 zachorowania). Liczba zachorowań na odrę wzrosła z 35 w 2023 roku do 279 w 2024 roku. Wirus odry, jako jeden z najbardziej zakaźnych, wymaga niemal całkowitego wyszczepienia populacji, by nie doprowadzić do epidemii.

Zagrożenie ze strony wirusa polio

Jesienią 2024 roku w próbce ścieków komunalnych w Warszawie wykryto obecność wirusa polio. Choć nie stanowi on zagrożenia dla osób zaszczepionych, jest niebezpieczny dla tych, którzy nie posiadają odporności poszczepiennej. Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się wirusa, konieczne jest utrzymanie poziomu wyszczepienia na poziomie co najmniej 95 proc.

Przyczyny i konsekwencje spadku wyszczepienia

Eksperti zdrowia publicznego alarmują, że powracające choroby zakaźne mogą powodować poważne powikłania, takie jak uszkodzenia płuc, mózgu czy kości, a w skrajnych przypadkach – śmierć. Choroby takie jak odra, krztusiec, polio czy gruźlica, które przez wiele lat były niemal wyeliminowane dzięki szczepieniom, ponownie zagrażają zdrowiu publicznemu.

Spadek poziomu szczepień jest związany z dezinformacją i działalnością ruchów antyszczepionkowych. W przestrzeni medialnej krążą nieprawdziwe informacje, np. łączące szczepienia z autyzmem. Rodzice, często niedoinformowani i zdezorientowani, kierują się emocjami, podejmując decyzje o odmowie szczepień.

Braki w systemie nadzoru nad szczepieniami

Raport Najwyższej Izby Kontroli z 2024 roku wskazuje na poważne problemy w systemie nadzoru nad szczepieniami ochronnymi. W niektórych placówkach POZ poziom wyszczepienia wynosił zaledwie 17 proc. Choć za uchylenie się od obowiązku szczepień grożą grzywny do 10 tys. zł, w praktyce przepisy te są rzadko stosowane.

Powrót zapomnianych chorób - wina odmów szczepień

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: środa, 22, styczeń 2025 11:05

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 1069

GIS zapowiedział działania mające na celu poprawę nadzoru, m.in. apel o wprowadzenie elektronicznej karty szczepień dziecka. Eksperti podkreślają również potrzebę edukacji rodziców oraz wsparcia lekarzy rodzinnych w przekazywaniu rzetelnych informacji o szczepieniach.

Propozycje zmian systemowych

W odpowiedzi na rosnącą liczbę odmów szczepień pojawiają się pomysły uzależnienia przyjęcia dzieci do żłobków i przedszkoli od ich stanu zaszczepienia. Wprowadzenie takich regulacji mogłoby zmobilizować rodziców do realizacji obowiązku szczepień, jednocześnie zmniejszając ryzyko epidemii wśród najmłodszych.

Eksperti wskazują również na potrzebę ogólnopolskich kampanii informacyjnych i edukacyjnych, które pomogłyby rozwiązać obawy rodziców oraz przeciwdziałać dezinformacji. Wprowadzenie zmian systemowych, w tym informatyzacja dokumentowania szczepień, mogłoby skutecznie poprawić poziom wyszczepienia i zapobiec powrotowi groźnych chorób zakaźnych.

Edukacja jako klucz do poprawy sytuacji

Powrót zapomnianych chorób zakaźnych jest poważnym wyzwaniem dla polskiego systemu ochrony zdrowia. Aby zahamować ten niepokojący trend, konieczne są zarówno zmiany systemowe, jak i edukacja społeczeństwa. Tylko wspólne działania rządu, instytucji zdrowotnych i ekspertów mogą przywrócić wysoki poziom wyszczepienia i zapewnić skuteczną ochronę przed chorobami zakaźnymi dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Źródło: IP